

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją gausiu iš institucijų (pvz., policijos, prokuratūros) po to, kai buvo padarytas nusikaltimas, bet anksčiau nei apie jį pranešiu?

Policija arba prokuratūra nedelsdama ir laikydamosi Baudžiamojo kodekso 3 straipsnio 7 dalies praneša aukoms suprantama kalba toliau nurodytą informaciją apie:

- paramos, kurią jos gali gauti, rūši ir šią paramą teikiančius subjektus, įskaitant, kai tinkama, pagrindinę informaciją apie galimybę gauti medicinos pagalbą, bet kurio specialisto pagalbą, įskaitant psichologinę pagalbą, ir alternatyvų apgyvendinimą;
- skundų dėl nusikalstamos veikos pateikimo procedūras ir aukų vaidmenį tokiose procedūrose;
- kaip ir kokiomis sąlygomis jos gali gauti apsaugą;
- kaip ir kokiomis sąlygomis jos gali gauti advokatų paslaugas ir teisinę pagalbą, atsižvelgiant į įstatymuose nustatytas sąlygas, ir bet kurios kitos rūšies konsultaciją;
- kaip ir kokiomis sąlygomis jos gali gauti kompensaciją;
- kaip ir kokiomis sąlygomis jos gali pasinaudoti teise gauti vertėjų raštu ir žodžiu paslaugas;
- prieinamas skundų padavimo procedūras, kuriomis aukos gali pasinaudoti, jei negerbiamos jų teisės;
- kontaktinius duomenis susirašinėjimui jų bylos klausimais;
- medicinos pagalbos ir atkuriamojo teisingumo galimybes;
- kaip ir kokiomis sąlygomis galima kompensuoti išlaidas, atsiradusias dėl jų dalyvavimo baudžiamojoje byloje;
- jų teisę į individualų vertinimą paramos aukoms tarnyboje siekiant patikrinti poreikį imtis konkrečių nagrinėjimo veiksmų, kad būtų užkirstas kelias pakartotinei viktimizacijai;
- atsižvelgiant į aukų poreikius, kai tinkama, joms kiekviename bylos etape taip pat bus pateikiama papildoma informacija;
- aukų teisę, kad jas lydėtų jų pasirinktas asmuo tais atvejais, kai, atsižvelgiant į nusikaltimo poveikį, joms reikalinga pagalba, kad jos suprastų procesą arba kad jas suprastų.

Be to, pagalbą ir konsultacijas taip pat siūlo Teisinės registratūros ir informavimo tarnyba, Centrinės socialinės pagalbos tarnybos Paramos aukoms tarnyba ir Teisingumo ministerija.

Negyvenu ES šalyje, kurioje padarytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jeigu aukos yra užsieniečiai (Europos ir trečiųjų šalių piliečiai), jos gali pasinaudoti pirmiau išvardytomis teisėmis, be to, jos informuojamos, kaip įgyvendinti savo teises gyvenant kitoje ES valstybėje narėje, t. y. jų teisė paduoti skundą Liuksemburgo policijai.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Aukos visų pirma turi teisę:

- automatiškai gauti informaciją, kai jų byla baigiama nagrinėti, ir gauti informaciją apie bylos užbaigimo priežastis;
- paprašiusios gauti informaciją apie tai, kad dėl jų bylos atliekamas teisminis tyrimas;
- paprašiusios gauti informaciją apie baudžiamosios bylos eigą;

- automatiškai gauti informaciją iš prokuratūros apie jų bylos nagrinėjimo teisme dieną;
- paprašiusios gauti informaciją apie bet kokį galutinį sprendimą baigus baudžiamąjį persekiojimą.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Aukos arba civiliniai ieškovai, kurie nekalba procedūros kalba arba jos nesupranta, turi teisę į nemokamą vertėjo į jų suprantamą kalbą žodžiu pagalbą ir teisę į nemokamą visų dokumentų, apie kuriuos bus pranešta arba kurie bus įteikiami, arba su kuriais jie turi teisę susipažinti, kalbą.

Kaip institucijos užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Jeigu aukos nekalba procedūros kalba arba jos nesupranta, jos turi teisę į nemokamą vertėjo žodžiu pagalbą. Jeigu aukos turi kalbėjimo arba klausos sutrikimų, joms susikalbėti padeda gestų kalbos vertėjas arba bet kuris kitas kvalifikuotas asmuo, mokantis kalbą, gebantis taikyti metodą ar turintis prietaisą, leidžiantį jam bendrauti su aukomis.

Jeigu aukos yra vaikai, jie turi teisę būti lydimi savo teisinio atstovo arba savo pasirinkto asmens.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Aukos turi teisę į tai, kad joms padėtų keletas paramos aukoms tarnybų. Pagalbą teikia valstybė per centrinę prokuratūros pagalbos tarnybą, kuri priima auką ir suteikia nemokamą socialinę, psichologinę ir teisinę paramą. Taip pat yra NVO, kurios siūlo pagalbą aukoms, jeigu tai nuo smurto nukentėjusios moterys arba vaikai, pažeidžiamas asmuo ir pan.

Ar policija mane automatiškai nusiųs į paramos aukoms tarnybą?

Policija turi pareigą informuoti aukas apie jų teises ir stengtis atlikti tarpininko vaidmenį paramos aukoms asociacijose. Policija sistemaiškai ir privalomai pildys informacinį lankstinuką „*Informacija ir pagalba aukoms*“ (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/flyer-aide-victime-fr.pdf>), kuris prieinamas liuksemburgiečių, prancūzų, vokiečių, anglų ir portugalų kalbomis, ir informacijos suvestinėje „*Infodroit*“ (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/infodroit-victime.pdf>).

Kaip saugomas mano privatumas?

Aukų privatumo apsauga užtikrinama pagal Liuksemburgo Konstituciją. 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „*valstybė garantuoja privatumo apsaugą, kurios išimtys nustatytos įstatyme*“.

Policija ir teisingumo sistemos institucijos turi pareigą pasiūlyti aukoms apsaugą, be kita ko, nusikaltėliui sukėlus grėsmę ar ėmusis keršto veiksmų. Ši apsauga turėtų būti prieinama nuo tyrimo pradžios ir visą jo trukmę. Aukos taip pat turi teisę į apsaugą nuo bet kokio kišimosi į jų privatų gyvenimą ir bet kuriuo atveju nuo tokio kišimosi iš karto po nusikaltimo.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, pirma turiu pranešti apie nusikaltimą?

Paramos aukoms tarnybos yra skirtos visoms aukoms (vaikams, paaugliams, suaugusiesiems), kurios po nusikalstamos veikos patyrė fizinį ir (arba) psichinį sužalojimą. Grupė teikia psichologines ir psichoterapines konsultacijas, informuoja aukas apie jų teises ir gali jas lydėti teisminių procedūrų metu. Tarnyba taip pat teikia grupinės terapijos paslaugas nuo smurto šeimoje nukentėjusioms aukoms. Tarnyba taip pat siūlo paslaugas visiems, kurie, atsižvelgiant į jų ryšius su auka, buvo priversti kartu kentėti arba tapo nusikalstamų veikų liudytojais. Atitinkami asmenys neprivalo paduoti skundo, kad galėtų pasinaudoti paramos aukoms tarnybos paslaugomis.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokių rūšių apsauga galima pasinaudoti?

Kaltinamojo kalinimas ikiteisminio tyrimo metu

- jeigu už nusikalstamą veiką skiriama maksimali ne trumpesnė nei dvejų metų įkalinimo bausmė;
- jeigu yra pavojus, kad kaltinamasis pakartotinai nusikals;
- jeigu yra pavojus, kad kaltinamasis slapstysis.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Aukas gali apsaugoti Liuksemburgo policija.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę žalą iš nusikaltėlio?

Priimant sprendimą dėl galimo nusikaltėlio sulaikymo ikiteisminio tyrimo metu, atsižvelgiama į įvairius aspektus.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 48 straipsnio 1 dalį aukomis tapę vaikai gauna toliau nurodytą apsaugą.

- Leidus prokurorui, liudytojo arba vaiko apklausą galima vykdyti naudojant garso arba vaizdo įrašymo įrangą.
- Įrašai daromi gavus liudytojo arba vaiko, jeigu jis gali savarankiškai priimti sprendimus, sutikimą, o jeigu vaikas negali savarankiškai priimti sprendimų, turi būti gaunamas vaiko teisinio atstovo sutikimas. Jeigu nustatoma, kad tarp vaiko teisinio atstovo ir vaiko gali pagrįstai kilti interesų konfliktas, įrašas gali būti daromas tik gavus *ad litem* (*administrateur ad hoc*) globėjo sutikimą, jei toks globėjas vaikui paskirtas, arba, jeigu *ad litem* globėjas nepaskirtas, tik gavus aiškų ir tinkamai pagrįstą prokuroro leidimą.
- Nukrypstant nuo to, kas išvardyta, jeigu vaikas tapo Baudžiamojo kodekso 354–360, 364, 365, 372–379 straipsniuose, 382 straipsnio 1 dalyje, 382 straipsnio 2 dalyje, 385, 393, 394, 397, 398–405 straipsniuose, 410 straipsnio 1 dalyje, 410 straipsnio 2 dalyje arba 442 straipsnio 1 dalyje išvardytų nusikaltimų auka arba kai vaikas tapo Baudžiamojo kodekso 393–397 arba 400–401a straipsniuose išvardytų nusikaltimų liudytoju, įrašas turi būti daromas 1 dalyje nurodytu būdu, išskyrus atvejus, kai prokuroras nusprendžia, kad nėra reikalo to daryti, nes vaikas arba jo teisinis atstovas, arba, kai taikytina, globėjas *ad litem* prieštarauja tokio įrašo darymui.
- Įrašas naudojamas kaip įrodymas. Originalas užantspauduojamas. Kopijos peržiūrimos ir pridedamos prie bylos. Šalys ir ekspertas įrašus, kurių neleidžiama išsinešti, išklaudyti arba peržiūrėti gali prokuroro leidimu ir jo nurodytoje vietoje.
- Bet kuris 3 dalyje nurodytas vaikas turi teisę, kad jį teismo posėdyje lydėtų jo pasirinktas suaugęs asmuo, išskyrus atvejus, kai prokuroras kitaip nusprendžia pagrįstu sprendimu dėl atitinkamo asmens, kuris priimamas atsižvelgiant į vaiko interesus arba siekiant nustatyti tiesą.

Prekybos žmonėmis arba smurto šeimoje aukos tam tikromis sąlygomis gauna specialią apsaugą.

Esu vaikas. Ar turiu specialių teisių?

Aukomis tapę vaikai turi daug papildomų teisių:

- teisė į ieškinio senatį, t. y. terminas, po kurio už nusikalstamas veikas negali būti persekiojama; šis terminas nepradedamas skaičiuoti, kol vaikui sueina 18 metų, ir taikomas tokioms aukai padarytoms nusikalstamoms veikoms kaip lytinis smurtas, išžaginimas ir prekyba žmonėmis, seksualinis išnaudojimas, žmogžudystė, užpuolimas ir sumušimas, piktnaudžiavimas narkotikais ir jų vartojimas;
- teisė, kad prokuroras arba tyrimą atliekantis teisėjas paskirtų specialų atstovą, vadinamą *administrateur ad hoc* (globėjas *ad litem*), jeigu vaikų interesų neapsaugo bent vienas iš jų teisinių atstovų. Šis specialus atstovas saugo aukos interesus ir vykdo jos, kaip civilinio ieškovo, teises;
- teisė gauti informaciją apie baudžiamosios bylos pradėjimą ir teisė pareikšti civilinį ieškinį per savo teisinį atstovą arba globėją *ad litem*;
- teisė, kad jų apklausa, prokurorui leidus ir gavus aukų arba jų teisinių atstovų ar globėjų *ad litem* sutikimą, būtų įrašoma naudojant vaizdo arba garso įrašymo įrangą, taip siekiant išvengti traumavimo, kurį gali

sukelti pareiškimų kartojimas keletą kartų bylos nagrinėjimo metu. Įrašus daryti privaloma dėl nusikaltimų, susijusių su lytiniu smurtu ir išžaginimu, prostitucija, išnaudojimu ir prekyba žmonėmis, nužudymu, tyčine žmogžudyste, užpuolimu ir sumušimu, išskyrus atvejus, kai dėl aukos arba aukos atstovo prieštaravimo prokuroras nusprendžia nedaryti tokio įrašo;

- teisė, kad vaiką teismo posėdyje lydėtų jo teisinis atstovas arba jo pasirinktas asmuo.

Mano šeimos narys mirė dėl padaryto nusikaltimo. Kokios mano teisės?

Kiekvienas asmuo, kurio giminaitis mirė dėl padarytos nusikalstamos veikos ir kuris teigia, kad patyrė sužalojimų, turi teisę paduoti skundą kompetentingam tyrimą atliekančiam teisėjui civilinio ieškinio forma.

Šiuo atveju tokie asmenys visų pirma turi teisę:

- reikalauti iš kaltinamojo kompensacijos;
- dalyvauti tyrimą atliekančio teisėjo vykdomame tyrime;
- prašyti, kad tyrimą atliekantis teisėjas lieptų atlikti papildomus tyrimus;
- apskųsti teisėjų kolegijai tam tikrus tyrimus, kurie turi poveikį jų civiliniams interesams;
- būti apklausiami tik jei jie to nori;
- prireikus tiesiogiai matytis su kaltinamuoju;
- susipažinti su byla tyrimą atliekančio teisėjo kabinete po pirmos kaltinamojo apklausos ir likus vienai dienai iki kiekvieno tyrimo, kurį atliekant būtina teisinė pagalba;
- prašyti, kad tyrimą atliekantis teisėjas pateiktų bylos kopiją, kai tyrimas užbaigiamas;
- prašyti, kad ekspertas pateiktų ataskaitą, išklaudyti liudytojus ir grąžinti areštuotus daiktus;
- dalyvauti atliekant nusikaltimo vietos patikrinimą.

Mano šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Trečioji šalis, nukentėjusi nuo giminaičiui padaryto nusikaltimo, turi teisę:

- prašyti, kad prokuratūra pateiktų kopiją pranešimo, kuriame aprašomi šio nusikaltimo, darančio poveikį šiam asmeniui kaip trečiajai šaliai, duomenys;
- automatiškai gauti informaciją iš prokuratūros apie bylos nagrinėjimo teisme dieną;
- kai tinkama, prašyti iš apygardos teismo kolegijos arba policijos teismo registro pateikti byloje priimtą teismo sprendimą.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokiomis sąlygomis? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Tarpininkavimas baudžiamojoje byloje yra baudžiamojo persekiojimo alternatyva; taikant tarpininkavimą iš esmės leidžiama ginčą išspręsti nesikišant teismams. Tarpininkavimas nusikaltėliui ir aukai yra įmanomas tik prieš iškeliant baudžiamąją bylą. Prokuroras gali nuspręsti taikyti tarpininkavimą, jeigu mano, jog yra tikimybė, kad bus atlyginta padarytos žalos kompensacija, arba jeigu bus nutraukti su nusikalstama veika susiję pažeidimai arba tai padės reabilituoti nusikaltėlį. Tarpininkavimo atsisakoma, jeigu nusikaltėlis yra asmuo, su kuriuo auka gyvena kartu. Šiuo atveju reikalingas nusikaltėlio ir aukos sutikimas.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Baudžiamojo proceso kodekse, kurį galima rasti „Legilux“ portale.

http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/procedure_penale

■ Paskutinis naujinimas: 20/06/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.